

PREZES
REGIONALNEJ IZBY OBRACHUNKOWEJ
W KATOWICACH

Katowice, 22 listopada 2023 r.

Znak: WK-610/29/4/23

Pan
Zbigniew Paciorek
Wójt Gminy
Rajcza

Wystąpienie pokontrolne

Inspektorzy Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach przeprowadzili w dniach od 3 sierpnia 2023 r. do 15 września 2023 r. kontrolę kompleksową gospodarki finansowej **Gminy Rajcza** za okres od 1 stycznia 2019 r. do 15 września 2023 r.

Ustalenia kontroli zostały zawarte w protokole kontroli, podpisanym w dniu 26 września 2023 r. przez Wójta Gminy oraz Skarbnika, którego jeden egzemplarz pozostawiono w jednostce kontrolowanej.

Poniżej przedstawiam poszczególne nieprawidłowości, wskazując wnioski zmierzające do ich usunięcia i usprawnienia badanej działalności oraz osoby odpowiedzialne za nieprawidłowe wykonywanie czynności służbowych, stosownie do art. 9 ust. 2 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325).

W zakresie zamówień publicznych:

– W 2022 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego prowadzonego w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji na realizację zadania pn. „Budowa i modernizacja chodników wzdłuż dróg powiatowych w gminie Rajcza” - w formule Zaprojektuj – Wybuduj, w którym:

- w ogłoszeniu o zamówieniu zamieszczonym w Biuletynie Zamówień Publicznych pod nr 2022/BZP 00156405/01 w dniu 12 maja 2022 r. podano niezgodną z SWZ godzinę składania i otwarcia ofert oraz nie wskazano wykazu podmiotowych środków dowodowych na potwierdzenie spełnienia warunku udziału w postępowaniu. Naruszono tym przepisy rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz.U. z 2020 r., poz. 2439).

Powyższe polegało na tym, że:

✓ w sekcji V „Kwalifikacja wykonawców” nie wypełniono pkt 5.7, w którym należało wskazać wykaz podmiotowych środków dowodowych na potwierdzenie spełnienia warunków udziału w postępowaniu. Zgodnie z zapisami pkt 5 i 6 działu VI SWZ podmiotowe środki dowodowe wymagane od wykonawcy obejmowały:

- oświadczenie wykonawcy, w zakresie art. 108 ust. 1 pkt 5 ustawy, o braku przynależności do tej samej grupy kapitałowej w rozumieniu ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (Dz. U. z 2020 r., poz. 1076 i 1086),

- wykaz robót budowlanych,
- wykaz osób skierowanych przez wykonawcę do realizacji zamówienia publicznego.
- ✓ w sekcji VIII „Procedura” podano, iż w dniu 30 maja 2022 r. składanie ofert będzie miało miejsce do godziny 12.00 zamiast do godziny 10.00, z kolei otwarcie ofert będzie miało miejsce o godzinie 12.00 zamiast 11.00.

Czynności związane z zamieszczaniem ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych należały do Samodzielnego Referenta ds. Zamówień Publicznych. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa Urzędu Gminy Rajcza.

- przed wszczęciem postępowania nie dokonano zmiany wartości zamówienia, pomimo że zmianie uległ program funkcjonalno-użytkowy stanowiący podstawę ustalenia tej wartości, czym naruszono art. 36 ust. 2 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 1129 z późn. zm.).

Ogłoszenie o zamówieniu zostało opublikowane w Biuletynie Zamówień Publicznych w dniu 12 maja 2022 r. Wartość zamówienia została oszacowana przez Zamawiającego w dniu 4 kwietnia 2022 r. na kwotę netto 8.308.943,09 zł. W dniu 14 kwietnia 2022 r. firma wykonująca program funkcjonalno-użytkowy dla dwóch z trzech odcinków objętych zamówieniem przekazała dokumentację, z której wynikało, że zmianie uległa wartość robót budowlanych dla części drugiej i trzeciej. W związku z powyższym, ogólna wartość zamówienia po zmianie powinna wynosić 8.380.975,52 zł netto, co daje różnicę w wysokości 72.032,43 zł netto.

Zgodnie z wyjaśnieniami p. Zbigniewa Paciorek – Wójta Gminy Rajcza, Zamawiający nie znalazł podstaw dla zastosowania art. 36 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych i zmiany wartości zamówienia przed jego wszczęciem, z uwagi na fakt, iż różnica pomiędzy wartością zamówienia ustaloną przez Zamawiającego, a wynikającą z programu wynosiła 88.599,90 zł brutto.

Wartość zamówienia została ustalona przez Samodzielnego Referenta ds. Zamówień Publicznych. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa Urzędu Gminy w Rajczy.

- określono warunek udziału w postępowaniu dotyczący zdolności technicznej lub zawodowej, w sposób nieproporcjonalny w stosunku do przedmiotu zamówienia oraz utrudniający dostęp do zamówienia wykonawcom zdolnym do jego wykonania, czym naruszono art. 112 ust. 1 w związku z art. 16 i art. 116 ust. 2 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Zamawiający w ogłoszeniu o zamówieniu (sekcja V „Kwalifikacja wykonawców”), a także w specyfikacji warunków zamówienia (Rozdział IV „Warunki udziału w postępowaniu”), zawarł następujące określenie warunku udziału w postępowaniu:

„Zamawiający wymaga, aby Wykonawca nie wcześniej niż w okresie ostatnich 5 lat przed upływem terminu składania ofert, a jeżeli okres prowadzenia działalności jest krótszy – w tym okresie, należycie wykonał co najmniej dwie (2) roboty budowlane, których zakres obejmował budowę, przebudowę lub remont drogi o nawierzchni bitumicznej (asfaltowej), a wartość każdej budowy, przebudowy lub remontu drogi, wynosiła co najmniej 500 000 zł brutto”.

Jak natomiast wynika z:

- projektu budowlanego opracowanego w styczniu 2010 r. - przedmiotem niniejszego zamówienia dla odcinka pierwszego była „Budowa chodnika, remont zjazdów indywidualnych oraz poprawa odwodnienia przy drodze powiatowej nr 1447S Rajcza-Sól-Zwardoń odcinek od mostu na potoku

Rycerka do skrzyżowania z drogą powiatową nr 1444S Rycerka Dolna – Rycerka Górna oraz odcinek od km 0+000 do km 0+455 drogi powiatowej nr 1444S Rycerka Dolna – Rycerka Górna w Gminie Rajcza na działkach 4989/4, 4989/5, 4989/6, 4989/7 obręb Rycerka Dolna”,

- programu funkcjonalno-użytkowego opracowanego w kwietniu 2022 r. – przedmiotem zamówienia dla odcinka drugiego była „Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej Nr 1444S o dł. 2180,0 m w km 0+467 do km 0+2+647 w miejscowościach Rycerka Dolna i Rycerka Górna w Gminie Rajcza”,

- programu funkcjonalno-użytkowego opracowanego w kwietniu 2022 r. – przedmiotem zamówienia dla odcinka trzeciego była „Budowa chodnika wzdłuż drogi powiatowej Nr 1444S o dł. 1520,0 m w km 4+562 do km 6+082 w miejscowościach Rycerka Dolna i Rycerka Górna w Gminie Rajcza – odc. III”.

Wymaganie wiedzy i doświadczenia w wykonaniu co najmniej dwóch robót budowlanych, których przedmiotem była budowa, przebudowa lub remont drogi bitumicznej (asfaltowej) był nieproporcjonalny do przedmiotu zamówienia, który dotyczył budowy i modernizacji chodników z kostki betonowej wzdłuż dróg powiatowych w gminie Rajcza.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, ww. warunek udziału w postępowaniu jest standardowym warunkiem określającym przez Zamawiającego dla robót drogowych, a ponadto w ramach ww. inwestycji miała zostać wykonana budowa/przebudowa/remont nawierzchni asfaltowej drogi o powierzchni 3.700,00 m² oraz budowa i modernizacja chodników wraz z wjazdami z kostki betonowej o powierzchni 8.249,75 m².

Warunki udziału w postępowaniu określił Inspektor ds. Dróg. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa Urzędu Gminy w Rajczy.

- Zamawiający zaniechał zwrócenia się do wybranego w postępowaniu Wykonawcy o złożenie wyjaśnień dotyczących wymaganego w ramach warunku udziału w postępowaniu doświadczenia, pomimo faktu, że złożone przez Wykonawcę referencje oraz protokoły odbioru wykonanych robót, które zostały wykazane w „wykazie robót budowlanych”, nie potwierdzały, że Wykonawca warunek ten spełnia.

Powyższe było niezgodne z przepisami art. 128 ust. 1 i ust. 4 ustawy Prawo zamówień publicznych. Warunkiem udziału w postępowaniu było wykonanie co najmniej dwóch robót budowlanych, których zakres obejmował budowę, przebudowę lub remont drogi o nawierzchni bitumicznej (asfaltowej), a wartość każdej budowy, przebudowy lub remontu drogi, wynosiła co najmniej 500.000,00 zł brutto.

Jedno z zadań wymienionych przez Wykonawcę w ww. wykazie nie spełniało warunku udziału, natomiast trzy pozostałe dotyczyły szerszego zakresu robót i ani z wykazu ani z przedłożonych referencji oraz protokołów odbioru robót budowlanych nie wynikało, jaka była wartość robót budowlanych polegających na budowie, przebudowie lub remoncie drogi.

Odpowiedzialność w powyższym zakresie spoczywała na członkach Komisji przetargowej powołanej zarządzeniem Wójta Gminy Rajcza Nr ZP.0050.301.2021 z dnia 2 czerwca 2021 r.

- w ogłoszeniu o wyniku postępowania nr 2022/BZP 00235919/01 z dnia 4 lipca 2022 r. nie wskazano w sekcji IV „Przedmiot zamówienia” wartości zamówienia, o której mowa w art. 28 ustawy Prawo zamówień publicznych. Naruszono tym pkt 4 ppkt 2 załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2439).

Czynności związane z zamieszczaniem ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych należały do Samodzielnego Referenta ds. Zamówień Publicznych. Nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik Referatu Budownictwa i Gospodarki Komunalnej Urzędu Gminy Rajcza.

- w protokole postępowania wskazano nieprawidłowe informacje, co polegało na tym, że:
  - w sekcji 12 „Otrawcie ofert” w pkt 3 błędnie wskazano kwotę jaką Zamawiający zamierza przeznaczyć na finansowanie zamówienia, tj. podano 7.500.000,00 zł brutto zamiast 7.900.000,00 zł brutto.
  - w sekcji 29 „Udzielenie zamówienia” w pkt 1 błędnie wskazano datę zawarcia umowy z Wykonawcą robót, tj. podano dzień 15 czerwca 2022 r. zamiast 27 czerwca 2022 r.
  - w sekcji 30 „Załączniki do protokołu” nie wskazano wszystkich dokumentów powstałych w przeprowadzonym postępowaniu.

Przygotowanie protokołu należało do Sekretarza Komisji przetargowej powołanej zarządzeniem Wójta Gminy Rajcza Nr ZP.0050.301.2021 z dnia 2 czerwca 2021 r.

Wniosek nr 1

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Rajcza w zakresie:

- przygotowania dokumentacji postępowania, a w szczególności dochowania spójności pomiędzy treścią specyfikacji warunków zamówienia a ogłoszeniem o zamówieniu, co do określenia terminu składania i otwarcia ofert oraz wskazania wykazu podmiotowych środków dowodowych na potwierdzenie spełnienia warunku udziału w postępowaniu, stosownie do art. 16 pkt 2 w związku z art. 134 ust. 1 pkt 5 i pkt 15 -16 oraz art. 267 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605) oraz wzorem ogłoszenia o zamówieniu stanowiącym załącznik nr 1 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2439),
- ustalenia wartości zamówienia na roboty budowlane zgodnie z wymogami art. 34 ust. 1 pkt 1 i 2 w związku z art. 36 ust. 2 ww. ustawy,
- określenia warunku udziału w postępowaniu w zakresie zdolności technicznych lub zawodowych stosownie do art. 112 ust. 1 z związku z art. 16 i art. 116 ust. 2 ww. ustawy,
- wzywania wykonawców do uzupełnienia lub poprawienia oświadczeń i dokumentów niezbędnych do przeprowadzenia postępowania bądź do złożenia wyjaśnień dotyczących tychże oświadczeń lub dokumentów w przypadku, gdy oświadczenia lub dokumenty są niekompletne, zawierają błędy lub budzą wątpliwości, stosownie do przepisów art. 128 ust. 1 i ust. 4 ww. ustawy,
- wskazywania w ogłoszeniu o wyniku postępowania wartości zamówienia, o której mowa w art. 28 ustawy Prawo zamówień publicznych, zgodnie ze wzorem załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 23 grudnia 2020 r. w sprawie ogłoszeń zamieszczanych w Biuletynie Zamówień Publicznych (Dz. U. z 2020 r., poz. 2439),
- wskazywania w protokołach postępowania o udzielenie zamówienia publicznego prawidłowych informacji, stosownie do postanowień rozporządzenia Ministra Rozwoju, Pracy i Technologii z dnia 18 grudnia 2020 r. w sprawie protokołów postępowania oraz dokumentacji postępowania o udzielenie zamówienia publicznego (Dz. U. z 2020 r., poz. 2434), w związku z art. 7 pkt 19 ustawy Prawo zamówień publicznych, mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1270 z późn. zm.).

- W 2021 r. przeprowadzono postępowanie o udzielenie zamówienia publicznego w trybie podstawowym bez przeprowadzenia negocjacji na realizację zadania pn. „Budowa kładki pieszo-rowerowej na rzece Woda Ujsolska w Parku w Rajczy w ramach rozbudowy infrastruktury rowerowej Gminy Rajcza”, w którym:

- ustalenia wartości zamówienia dokonano na podstawie nieaktualnego kosztorysu inwestorskiego, czym naruszono art. 34 ust. 1 pkt 1 i art. 36 ust. 1 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r., poz. 2019 z późn. zm.).

Podstawę do ustalenia wartości szacunkowej zamówienia wszczętego w dniu 25 maja 2021 r. stanowił kosztorys inwestorski sporządzony w miesiącu wrześniu 2020 r. na kwotę 1.653.594,86 zł netto, co stanowiło kwotę 387.322,24 euro.

Na dzień ogłoszenia zamówienia kosztorys nie został zaktualizowany.

Jak stanowi art. 36 ust. 1 ww. ustawy, ustalenia wartości zamówienia dokonuje się nie wcześniej niż 6 miesięcy przed dniem wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, jeżeli przedmiotem zamówienia są roboty budowlane.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, ustalenie wartości szacunkowej dla przedmiotowego zadania odbyło się w dniu 1 marca 2021 r., czyli w okresie obowiązywania kosztorysu inwestorskiego z września 2020 r.

Przed wszczęciem postępowania nie zweryfikowano, czy poszczególne ceny i wskaźniki ujęte w kosztorysie nie uległy zmianie.

Prawidłowe ustalenie wartości zamówienia należało do pracownika w Referacie Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa, a nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

- zaniechano wyegzekwowania od Wykonawcy wybranego do realizacji ww. zamówienia dopełnienia wszystkich formalności niezbędnych do zawarcia umowy, wskazanych w SWZ i zawarcie w dniu 25 czerwca 2021 r. umowy o zamówienie, czym naruszono art. 98 ust. 6 ustawy Prawo zamówień publicznych w związku z postanowieniami zawartymi w SWZ w rozdziale XX pkt 2 ppkt 4 oraz pkt 3 „Informacje o formalnościach, jakie muszą zostać dopełnione po wyborze oferty w celu zawarcia umowy w sprawie zamówienia publicznego” i art. 134 ust. 1 pkt 19 ww. ustawy.

Zgodnie z zapisami SWZ przed podpisaniem umowy Wykonawca miał przedłożyć dokumenty potwierdzające posiadanie wymaganych uprawnień i aktualnych zaświadczeń o przynależności do właściwych izb samorządowych przez osoby biorące udział w realizacji niniejszego zamówienia.

Niedopełnienie tego obowiązku miało skutkować odstąpieniem przez Zamawiającego od podpisania umowy z przyczyn leżących po stronie Wykonawcy oraz zatrzymaniem wadium.

Zaświadczenie o posiadaniu uprawnień przez kierownika budowy Wykonawca przedłożył Zamawiającemu drogą mailową dopiero w dniu 8 lipca 2021 r.

- zaniechano naliczenia kary umownej Wykonawcy w wysokości 5% wynagrodzenia brutto za nieprzedłożenie harmonogramu realizacji przedmiotu umowy do zatwierdzenia inspektorowi nadzoru w ciągu trzech dni od dnia jej podpisania. Naruszono tym § 13 ust. 2 w związku z § 8 ust. 7 umowy nr 15/2021 z dnia 25 czerwca 2021 r. oraz art. 431 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.), a także art. 42 ust. 5 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).

Zgodnie z § 8 ust. 7 ww. umowy, Wykonawca zobowiązany był opracować harmonogram realizacji przedmiotu umowy i przedłożyć go inspektorowi nadzoru inwestorskiego w terminie 3 dnia od dnia

podpisania ww. umowy. Na podstawie § 13 ust. 2 tej umowy Wykonawca miał Zamawiającemu zapłacić karę umowną w wysokości 5% liczoną od wynagrodzenia umownego brutto, tj. 1.581.984,30 zł za niedopełnienie tego obowiązku.

Ostatecznie, Wykonawca dopiero w dniu 11 października 2021 r. przedłożył harmonogram realizacji zadania do zatwierdzenia inspektorowi nadzoru oraz Zamawiającemu.

Kara umowna wyliczona przez pracowników Urzędu Gminy Rajcza powinna wynosić 79.099,21 zł brutto.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, Zamawiający nie naliczył kary w wysokości 5% wynagrodzenia za niedopełnienie obowiązku przedłożenia harmonogramu robót do zatwierdzenia inspektorowi nadzoru, ponieważ według wiedzy Zamawiającego Wykonawca robót przystąpił niezwłocznie do realizacji zadania i nie widział zagrożenia jego realizacji. Zamawiający akceptował brak harmonogramu robót na tym etapie, ponieważ miał wiedzę, że wobec zgłoszonych przez Wykonawcę problemów z zakupem niektórych podstawowych asortymentów kształtowników stalowych, taki harmonogram opierałby się o fikcyjne i nierealne założenia.

- do dnia 7 stycznia 2022 tj. do dnia zakończenia obowiązywania umowy nr 15/2022 z dnia 25 czerwca 2021 r. nie wprowadzono zmian w formie pisemnej w zakresie oświadczenia Wykonawcy o samodzielnym wykonaniu umowy, czym naruszono art. 648 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2019 r. poz. 1145 z późn. zm.) i art. 432 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 2019 z późn. zm.).

W § 2 ust. 1 ww. umowy Wykonawca wskazał dwóch podwykonawców, przy pomocy których miał wykonać roboty energetyczne i w zakresie nawierzchni asfaltowej. Dopiero w dniu 17 grudnia 2021 r. Wykonawca złożył wraz z fakturą oświadczenie z dnia 14 grudnia 2021 r. o tym, że podwykonawcy nie brali udziału w realizacji zadania. Kolejne oświadczenie o samodzielnym wykonaniu robót Wykonawca złożył w dniu 20 stycznia 2022 r. wraz z fakturą końcową.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, Zamawiający nie dokonał zmiany treści umowy z Wykonawcą w zakresie zaktualizowania danych dotyczących podwykonawców z uwagi na niedopatrzenie.

Przygotowanie zmian do umowy należało do pracowników Referatu Budownictwa i Gospodarki Komunalnej, nadzór w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

- nie dopełniono wymogu zamieszczenia w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszenia o wykonaniu umowy w terminie do 30 dni od jej wykonania, czym naruszono art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych.

Przedmiot umowy został protokolarnie odebrany w dniu 20 stycznia 2022 r., natomiast ogłoszenie o wykonaniu umowy zamieszczono w dniu 25 marca 2022 r., tj. 37 dni po odebraniu przedmiotu umowy.

Czynności w zakresie: sporządzenia specyfikacji warunków zamówienia, umieszczenia ogłoszeń w Biuletynie Zamówień Publicznych, przekazywania informacji do Prezesa Zamówień Publicznych należały do pracownika Referatu Budownictwa i Gospodarki Komunalnej w tym zakresie sprawował Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 2

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Rajcza w zakresie:

- ustalania wartości szacunkowej zamówienia na roboty budowlane na podstawie kosztorysu inwestorskiego, sporządzonego nie wcześniej niż przed upływem sześciu miesięcy od dnia wszczęcia postępowania o udzielenie zamówienia, zgodnie z art. 34 ust. 1

pkt 1 oraz art. 36 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1605 z późn. zm.),

- egzekwowania przed zawarciem umowy o zamówienie publiczne od wykonawcy wybranego do realizacji zamówienia, dopełnienia wszystkich formalności niezbędnych do jej zawarcia, wskazanych w SWZ, mając na uwadze art. 98 ust. 6 w związku z art. 134 ust. 1 pkt 19 ww. ustawy,

- terminowego zamieszczania w Biuletynie Zamówień Publicznych ogłoszeń o wykonaniu umowy, stosownie do przepisów art. 448 ustawy Prawo zamówień publicznych, mając na uwadze art. 68 ust. 2 pkt 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Wniosek nr 3

Naliczyć karę umowną za nieterminowe przedłożenie harmonogramu robót do zatwierdzenia Inspektorowi Nadzoru, stosownie do § 13 ust. 2 w związku z § 8 ust. 7 umowy nr 15/2022 z dnia 25 czerwca 2021 r., mając na uwadze art. 431 i art. 432 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1720), a także art. 42 ust. 5, art. 68 ust. 1 i ust. 2, art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Wniosek nr 4

Zapewnić wprowadzanie w drodze pisemnej zmian umowy zawartej z wykonawcą wybranym do realizacji zamówienia publicznego, z uwzględnieniem przepisów art. 432 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605 z późn. zm.), art. 648 ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. Kodeks cywilny (Dz. U. z 2023 r. poz. 1610), a także art. 68 ust. 2 pkt 1 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie wydatków bieżących:

- *W latach 2020 - 2023 (do miesiąca kwietnia) nieprawidłowo realizowano oraz rozliczano umowę na usługi zimowego utrzymania dróg na terenie Gminy Rajcza, czym naruszono § 5 ust. 2, § 6 ust. 2, § 8 ust. 2 - ust. 4, § 9 ust. 4 i ust. 6-7 umowy nr 38/2020 z dnia 29 października 2020 r. w związku z przepisami art. 44 ust. 3 pkt. 3, art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2, 7 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło umowy nr 38/2020 z dnia 29 października 2020 r. na wykonanie „Zimowego utrzymania dróg na terenie Gminy Rajcza w okresach zimowych na lata 2020-2023” - zadanie nr 4, przy realizacji której stwierdzono, że:

- *Wykonawca nie udokumentował zakupu całego użytego do realizacji zadania materiału uszorstniającego i soli, a stosownie do zapisów § 5 ust. 2 ww. umowy, Wykonawca zobowiązany był wskazać miejsce składowania piasku i soli drogowej oraz przedstawić faktury ich zakupu. Wykonawca przedłożył tylko trzy faktury, na podstawie których wykazał zakup 80,60 ton soli na realizację zadania nr 4, a na zakup materiału uszorstniającego nie przedłożył żadnych faktur. W wyniku realizacji zamówienia Zamawiający przyjął i opłacił faktury, w których Wykonawca naliczył zużycie 623,30 ton soli na kwotę 249.070,68 zł oraz 61,60 ton kruszywa (brak wskazania jakiego rodzaju) o wartości 5.322,24 zł za okres od listopada 2020 r. do kwietnia 2023 r.*

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, w wyniku przeoczenia nie wyegzekwowano wszystkich faktur zakupu piasku i soli drogowej, a o miejscu przechowywania soli Wykonawca poinformował ustnie.

- nieprawidłowo prowadzono ewidencję ilości wykonanych motogodzin wg rodzaju użytego sprzętu, która winna stanowić podstawę dla Wykonawcy do wystawienia faktury. Powyższe było niegodne z § 6 ust. 2 ww. umowy, w myśl której podstawą wystawienia faktury miał być potwierdzony przez Zamawiającego zakres robót i użytego sprzętu w okresie rozliczeniowym (1 miesiąc) oraz wpis w książce prowadzonej przez pracownika urzędu.

Zamawiający prowadził ewidencję dla Wykonawców wszystkich czterech zadań łącznie, w której umieszczał informacje: data, godzina, nazwa Wykonawcy, rodzaj czynności typu: odśnieżanie i posypywanie solą, posypywanie solą, likwidacja śliskości, itp. Z ewidencji tej nie wynikało, jakiego rodzaju sprzęt został użyty przez Wykonawcę i ilości godzin jego pracy oraz ile i jakiego środka uszorstniającego Wykonawca użył w danym dniu, a ostatecznie w miesiącu.

Powyższe było istotne z uwagi na to, że w umowie ustalono różne wysokości stawek dla poszczególnego rodzaju sprzętu oraz użytych materiałów.

Przedłożone przez pracownika Urzędu Gminy tabelaryczne zestawienie godzin wyjazdów i rodzaju wykonanej usługi było rozbieżne z danymi wynikającymi z załączników do faktur przedłożonych przez Wykonawcę: nr FV/02/12/2022 z dnia 29 grudnia 2022 r. na kwotę brutto 45.914,00 zł, FV02/02/2023 z dnia 28 lutego 2023 r. na kwotę brutto 82.857,60 zł, FV/01/04/2023 z dnia 2 kwietnia 2023 r. na kwotę 11.086,20 zł brutto. Ponadto, ani z dokumentacji przedłożonej przez pracowników, ani z załącznika do faktur przedłożonych przez Wykonawcę, nie wynikał rodzaj użytego sprzętu ani liczba motogodzin, których wartość została ustalona w § 5 ust. 1, pkt 1, ppkt a-f ww. umowy.

Wykonawca w każdej z powyższych faktur zastosował najwyższą stawkę, tj. 378,00 zł jak dla 1 mth akcji czynnej pojazdu z piaskarką i pługiem, zaś z dokumentacji przełożonej przez pracownika Urzędu Gminy Rajcza wynikało, że w poszczególnych dniach wykonano tylko usługę posypywania solą.

Fakturę FV/01/04/2023 z dnia 2 kwietnia 2023 r. zweryfikowano błędnie pod względem ilości materiałów zużytych do utrzymania nawierzchni drogi, gdzie wg dołączonego do faktury załącznika kwota faktury winna wynosić kwotę 10.590,48 zł, zaś na fakturze wyliczono kwotę 11.086,20 zł.

Ponadto, nie przedłożono żadnej dokumentacji z weryfikacji obowiązków wynikających z § 8 ust. 1-4 ww. umowy, zgodnie z którymi:

- Wykonawca zobowiązany był do codziennego informowania Zamawiającego o miejscu wykonywanej usługi oraz o sprzęcie, który był wykorzystywany (wymagany był załącznik pracy sprzętu).
- pracownik urzędu miał dokonać na piśmie potwierdzenia zakresu wykonywanych robót, które to potwierdzenie miało stanowić podstawę do wystawienia faktury,
- rozliczenie miało następować każdego dnia,
- Wykonawca powinien każdorazowy wyjazd zgłosić u pracownika urzędu, tj.:
  - do godz. 8.00. należało zgłosić wykonaną ilość godzin i zużyte ilości ton piasku i soli,
  - między godz. 8.00. a godz. 22.00. należało zgłaszać zamierzoną ilość godzin, którą ma zamiar wykonać w ciągu dnia.

Brak powyższych informacji uniemożliwił dokonanie rozliczenia za wykonane usługi zimowego utrzymania dróg dla zadania nr 4 zgodnie z postanowieniami ww. umowy.

Pracownicy Urzędu Gminy wyjaśnili, że każdorazowy wyjazd sprzętu był dysponowany przez pracownika urzędu, wobec powyższego nie zachodziła konieczność zgłaszania oraz potwierdzania zakresu wykonywanych robót przez Wykonawcę u Zamawiającego. Jak dalej wyjaśniono, pracownik urzędu każdorazowo miał wydawać polecenie przejazdu sprzętu i decydował o rodzaju użytego materiału uszorstniającego, tj. piasku, soli drogowej, w związku z powyższym weryfikacja przebiegała w sposób inny niż w zapisach umowy.

- Zamawiający nie wezwał Wykonawcy do przedłożenia polisy OC Wykonawcy za okres od 30 października 2021 r. do 15 kwietnia 2023 r., tj. do zakończenia ww. umowy, na sumę gwarancyjną wynoszącą minimum wartości zamówienia dla zadania nr 4, tj. 190.000,00 zł, czym naruszył pkt IV.1.2.1. specyfikacji oraz § 9 ust. 4 i ust. 6-7 ww. umowy.

Zgodnie z pkt IV.1.2.1 SIWZ Zamawiający wymagał posiadania przez Wykonawcę ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia. Wykonawca przedłożył kserokopię polisy ubezpieczeniowej m.in. w zakresie działalności oznaczonej symbolem PKD 81.29 Z- „Pozostałe sprzątanie”, obowiązującą w okresie od 30 października 2020 r. do 29 października 2021 r.

Pracownicy Urzędu Gminy wyjaśnili, że nie dysponowali polisą obowiązującą od 30 października 2021 r. do dnia zakończenia umowy.

Pracownikami odpowiedzialnymi za weryfikację prawidłowej relacji umowy nr 38/2020 byli:

- w okresie listopada 2020 r. - Podinspektor ds. Gospodarki Komunalnej,
- w okresie grudnia 2020 r. - Inspektor ds. Dróg i Zarządzania Kryzysowego.
- w okresie od stycznia 2021 r. do kwietnia 2023 r. - Inspektor ds. Ochrony Środowiska.

Bezpośrednim przełożonym pracownika koordynującego akcję zima w okresie od listopada 2020 r. do kwietnia 2022 r. był p. Jerzy Motyka – Zastępca Wójta Gminy Rajcza, a w okresie od listopada 2022 r. do kwietnia 2023 r. Kierownik Referatu Budownictwa i Gospodarki Komunalnej.

Wniosek nr 5

W zakresie realizacji umów zapewnić:

- wykonanie postanowień umów zawartych z wykonawcami realizującymi zdania w zakresie zimowego utrzymania dróg w Gminie Rajcza, w sposób pozwalający na prawidłowe ustalenie wynagrodzenia za wykonane usługi, mając na uwadze art. 44 ust. 3 pkt 3, art. 68 ust. 1 i ust. 2 pkt 1, 2, 7 oraz art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2019 r. poz. 869 z późn. zm.),
- bieżące wzywianie wykonawców do przedkładania aktualnej polisy ubezpieczenia od odpowiedzialności cywilnej w zakresie prowadzonej działalności związanej z przedmiotem zamówienia, obowiązującej przez cały okres realizacji zdania, mając na uwadze art. 431 ustawy z dnia 11 września 2019 r. Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1605).

Wniosek nr 6

Ponownie dokonać kontroli merytorycznej faktury VAT nr FV/01/04/2023 z dnia 2 kwietnia 2023 r. wystawionej w związku z realizacją usługi zimowego utrzymania dróg na terenie Gminy Rajcza na podstawie umowy nr 38/2020 z dnia 29 października 2020 r., a w przypadku nieprawidłowo wskazanej kwoty do zapłaty, wystąpić do Wykonawcy o korektę faktury, mając na uwadze art. 22 ust. 1 ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości (Dz. U. z 2023 r. poz. 120).

W zakresie planu finansowego:

- W latach 2021 - 2022 w Urzędzie Gminy Rajcza dokonano wydatków, które nie miały pokrycia w planie finansowym jednostki, czym naruszono art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 ust. 1 pkt 2 oraz art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 305 z późn. zm.). Przekroczenia planu wydatków stwierdzono w zakresie wydatków w 2021 r. o łącznej wysokości 29.736,02 zł i w 2022 r. o łącznej wysokości 432.232,12 zł.

Kwoty przekroczenia planu dotyczyły poniesionych wydatków w następujących działach, rozdziałach i paragrafach klasyfikacji budżetowej:

- w 2021 r.:

➤ Dział 750 – „Administracja publiczna”, 75023 – „Urzędy gmin”, 6057 – „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych” w dniu 17 grudnia 2021 r. na kwotę 13.038,00 zł.

➤ Dział 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, 90095 – „Pozostała działalność”, 4210 – „Zakup materiałów i wyposażenia” w dniu 12 października 2021 r. na kwotę 39.039,57 zł

- w 2022 r.:

➤ dział 400 – „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz i wodę”, 40095 – „Pozostała działalność”, 4210 - „Zakup materiałów i wyposażenia” w dniu 14 grudnia 2022 r. na kwotę 124.915,58 zł,

➤ dział 600 – „Transport i łączność”, 60016 – „Drogi publiczne gminne”, 4300 „Zakup usług pozostałych”:

- w dniu 14 lutego 2022 r. dokonano wydatku na kwotę 144.600,60 zł,

- w dniu 15 lutego 2022 r. dokonano wydatku na kwotę 39.960,00 zł,

- w dniu 22 marca 2022 r. dokonano wydatku na kwotę 27.204,60 zł.

➤ dział 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, 90095 – „Pozostała działalność”, 2910 „Zwrot dotacji oraz płatności wykorzystanych niezgodnie z przeznaczeniem lub wykorzystanych z naruszeniem procedur, o których mowa w art. 184 ustawy, pobranych nienależnie lub w nadmiernej wysokości Paragraf obejmuje zwroty dotacji oraz zwroty płatności, o których mowa w art. 186 pkt 2 ustawy”:

- w dniu 4 listopada 2022 r. dokonano wydatku na kwotę 11.374,38 zł

➤ dział 900 – „Gospodarka komunalna i ochrona środowiska”, 90095 – „Pozostała działalność”, 4210 „Zakup materiałów i wyposażenia”:

- w dniu 17 sierpnia 2022 r. dokonano wydatków na kwotę 32.897,94 zł,

- w dniu 19 sierpnia 2022 r. dokonano wydatków na 14.679,01 zł,

- w dniu 23 sierpnia 2022 r. dokonano wydatków na kwotę 24.400,01 zł,

- w dniu 26 sierpnia 2022 r. dokonano wydatków na kwotę 12.200,00 zł.

Sprawdzenia zgodności wydatku z planem finansowym dokonały p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza i p. Bożena Brałkowska – Zastępca Skarbnika Gminy Rajcza, wydatki do wypłaty zatwierdzili: p. Zbigniew Paciorek – Wójt Gminy Rajcza i p. Jerzy Motyka – były Zastępca Wójta Gminy Rajcza.

Wniosek nr 7

Zapewnić dokonywanie wydatków zgodnie z planem finansowym Urzędu Gminy Rajcza, stosownie do art. 44 ust. 1 pkt 3, art. 52 st. 2 i art. 254 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Wniosek nr 8

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy Rajcza w zakresie dokonywania wstępnej kontroli zgodności operacji finansowej z planem finansowym, mając na uwadze art. 54 ust. 3, art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

- W latach 2021 - 2022 nieprawidłowo ujmowano prawne zaangażowanie wydatków w ewidencji pozabilansowej Urzędu Gminy Rajcza na podstawie wykonanych w danym roku wydatków, zamiast na podstawie umów lub innych dokumentów, z których wynikała konieczność poniesienia tych wydatków w roku bieżącym i w latach następnych, niezgodnie z zasadami ewidencji na kontach 998 „Zaangażowanie wydatków budżetowych roku bieżącego” i 999 „Zaangażowanie wydatków

budżetowych przyszłych lat” określonymi w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz.U. z 2020 r., poz. 342) oraz zapisami załącznika nr 4 do zarządzenia Nr FN.0050.262B.2017 Wójta Gminy Rajcza z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Rajcza ze zm. w związku z art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2021 r., poz. 305 z późn. zm.).

Powyższe dotyczyło:

- umowy nr 15/2021 zawartej w dniu 25 czerwca 2021 r. na budowę kładki pieszo-rowerowej na rzece Woda Ujsolska w Parku w Rajczy w ramach rozbudowy infrastruktury rowerowej Gminy Rajcza na kwotę 1.581.984,30 zł, z terminem realizacji do 25 grudnia 2021 r. Aneksem Nr 1 z dnia 23 grudnia 2021 r. zmieniono termin realizacji zadania do dnia 7 stycznia 2022 r. Z tytułu realizacji umowy w 2021 r. zapłacono fakturę na kwotę 614.882,54 zł.

Na dzień 31 grudnia 2021 r. nie ujęto na koncie 999 pozostałego zobowiązania z tytułu ww. umowy oraz umowy o nadzór inwestycyjny na łączną kwotę 985.073,57 zł.

- umowy nr 16/2022 zawartej w dniu 27 czerwca 2022 r. na budowę i modernizację chodników wzdłuż dróg powiatowych w gminie Rajcza – w formule Zaprojektuj i Wybuduj na kwotę 10.146.180,48 zł, z terminem realizacji do 24 czerwca 2024 r., w tym w 2022 r. na kwotę 610.805,97 zł.

Po zawarciu umowy nie ujęto zaangażowania wydatków roku bieżącego i lat przyszłych (odpowiednio na kontach 998 i 999).

W grudniu 2022 r. zapłacono fakturę na kwotę 610.805,97 zł i dopiero wówczas ujęto zaangażowanie wydatków bieżącego roku na koncie 998.

Skutkiem powyższego, w sprawozdaniu Rb-28S z wykonania planu wydatków budżetowych jednostki samorządu terytorialnego za okres od 1 stycznia do 30 września 2022 r. nie wykazano zaangażowania wydatków w kwocie 610.805,97 zł z tytułu ww. umowy w dziale 600 „Transport i łączność”, rozdziale 60014 „Drogi publiczne powiatowe”, § 6050 „Wydatki inwestycyjne jednostek budżetowych”.

Nieprawidłowości w zakresie ujmowania operacji gospodarczych związanych z zaangażowaniem wydatków w ewidencji pozabilansowej na koncie 998 stwierdzono również w trakcie poprzedniej kontroli, co znalazło odzwierciedlenie w wystąpieniu Prezesa Regionalnej Izby Obrachunkowej w Katowicach, Znak: WK-610/31/4/19 z dnia 23 grudnia 2019 r.

Zadania związane z prowadzeniem ewidencji na pozabilansowych kontach należały do pracowników Referatu Finansów. Nadzór z tym zakresie sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.

Wniosek nr 9

Zapewnić prowadzenie ewidencji prawnego zaangażowania wydatków budżetowych na podstawie umów, decyzji lub innych dokumentów, których wykonanie spowoduje konieczność dokonania wydatków budżetowych w roku bieżącym lub latach następnych, stosownie do zasad funkcjonowania kont 998 i 999 określonych w załączniku nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342), mając na uwadze art. 40 ust. 2 pkt 2 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych

(Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.) oraz przyjęte zasady księgowania stanowiące załącznik nr 4 do zarządzenia Nr FN.0050.262B.2017 Wójta Gminy Rajcza z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Rajcza ze zmianami.

W zakresie księgowości:

- *W latach 2019 - 2023 (do dnia kontroli), wadła wnoszone w formie pieniężnej przez oferentów za udział w postępowaniach o zamówienie publiczne oraz oferentów na zakup nieruchomości ewidencjonowano na koncie 201 „Rozrachunki z odbiorcami i dostawcami” zamiast na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”, czym naruszono zasady ewidencji dla ww. kont księgowych ustalonych w rozporządzeniu Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2017 r., poz. 1911 z późn. zm.) oraz w załączniku nr 4 do zarządzenia Nr FN.0050.262B.2017 Wójta Gminy Rajcza z dnia 28 grudnia 2017 r. w sprawie przyjęcia zasad (polityki) rachunkowości w Urzędzie Gminy Rajcza ze zmianami.*

Zadania w zakresie prowadzenia ewidencji księgowej urzędu należały do pracowników Referatu Finansów. Nadzór w tym zakresie sprawowała p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.

Wniosek nr 10

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansów w zakresie ewidencji wadłów wnoszonych w formie pieniężnej przez oferentów za udział w postępowaniach o zamówienie publiczne oraz oferentów na zakup nieruchomości w księgach rachunkowych Urzędu Gminy Rajcza na koncie 240 „Pozostałe rozrachunki”, mając na uwadze postanowienia załącznika nr 3 do rozporządzenia Ministra Rozwoju i Finansów z dnia 13 września 2017 r. w sprawie rachunkowości oraz planów kont dla budżetu państwa, budżetów jednostek samorządu terytorialnego, jednostek budżetowych, samorządowych zakładów budżetowych, państwowych funduszy celowych oraz państwowych jednostek budżetowych mających siedzibę poza granicami Rzeczypospolitej Polskiej (Dz. U. z 2020 r., poz. 342) oraz w planu kont dla Urzędu Gminy w Rajczy wprowadzonego zarządzeniem Nr FN.0050.262B.2017 Wójta Gminy Rajcza ze zm., a ponadto przepisy art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz. U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie gospodarowania mieniem komunalnym:

- *W latach 2021 - 2023 zaniechano sporządzenia i podania do publicznej wiadomości poprzez wywieszenie na okres 21 dni w siedzibie Urzędu Gminy Rajcza oraz zamieszczenia ich na stronach internetowych Urzędu Gminy Rajcza wykazów nieruchomości przeznaczonych do oddania w najem lub dzierżawę. Naruszono tym art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2020 r., poz. 65 z późn. zm.).*

Powyższe dotyczyło:

- najmu pomieszczeń wraz z wyposażeniem ruchomym w budynku położonym na działce o nr 12427/1, na podstawie umowy najmu nr GBR.BI.7151.30.SK z dnia 31 sierpnia 2022 r., przeznaczonym na prowadzenie działalności oświatowej, kulturalnej i wychowawczej niezwiązanej

z działalnością zarobkową w zakresie szkoły podstawowej oraz działalności przedszkolnej. Umowa zawarta została do dnia 31 sierpnia 2025 r., a w dniu 28 grudnia 2022 r. zawarto aneks do umowy, którym umowa przedłużona została na okres do 1 września 2022 r. do 31 sierpnia 2032 r.,

- najmu pomieszczeń wraz z wyposażeniem ruchomym w budynku położonym na działce o nr ewidencyjnym 12427/1, na podstawie umowy nr GBR.BI.6850.25.SK a z dnia 21 sierpnia 2021 r. przeznaczonej na prowadzenie działalności oświatowej, kulturalnej i wychowawczej niezwiązanej z działalnością zarobkową,

- najmu lokalu użytkowego o pow. 96,00 m², na podstawie umowy nr GBR.BI.7151.1.R z dnia 26 listopada 2021 r. przeznaczonego na prowadzenie sklepu przemysłowego,

- dzierżawy pomieszczenia magazynowego o pow. 75,00 m², na podstawie umowy nr GBR.BI.7151.12.RD z dnia 31 maja 2023 r. z przeznaczeniem na przechowywanie materiałów budowlanych.

Z wyjaśnień udzielonych w trakcie kontroli wynikało, że nie sporządzono i nie wywieszono wykazów nieruchomości przed zawarciem powyższych umów z powodu nieprawidłowej interpretacji art. 35 ust. 1 ww. ustawy o gospodarce nieruchomościami.

Zadania w tym zakresie należały do Inspektora w Referacie Kierownikowi Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa. Nadzór w tym zakresie pełnił Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 11

Sporządzać i podawać do publicznej wiadomości wykazy nieruchomości komunalnych stanowiących własność Gminy Rajcza, przeznaczonych do oddania w najem i dzierżawę, zgodnie z art. 35 ust. 1 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2023 r., poz. 344 z późn. zm.).

- W 2020 r. dokonano zbycia niezabudowanych nieruchomości gminnych w trybie bezprzetargowym dla poprawy warunków zagospodarowania nieruchomości przyległych, na podstawie art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz. U. z 2019 r., poz. 65 z późn. zm.), pomimo braku wystąpienia przesłanek zbycia nieruchomości w tym trybie.

Powyższe dotyczyło sprzedaży nieruchomości gruntowej położonej w Rajczy, oznaczonej jako działka nr 1838/13 o pow. 0,0227 ha, która przylegała także do działek nr 1838/15 i nr 1840, stanowiących własności dwóch osób fizycznych.

Uchwałą Nr XXVII/165/2020 Rady Gminy Rajcza z dnia 30 września 2020 r. wyrażona została zgoda na sprzedaż niezabudowanej działki w drodze bezprzetargowej.

Zbycie w trybie bezprzetargowym nieruchomości gminnej na podstawie przepisu art. 37 ust. 1 pkt 6 ustawy o gospodarce nieruchomościami jest możliwe, gdy nieruchomość ta może poprawić warunki zagospodarowania nieruchomości przyległej, stanowiącej własność lub oddanej w użytkowanie wieczyste osobie, która zamierza tę nieruchomość nabyć i tylko wówczas, gdy nieruchomość ta nie może być zagospodarowana jako odrębna nieruchomość. Warunki te muszą być spełnione łącznie.

Zgodnie z wyjaśnieniami pracowników, działka nie mogła być samodzielnie zagospodarowana, ze względu na jej wymiary. Ponadto wyjaśniono, że ustalono ustnie, że pozostali dwaj właściciele działek sąsiednich nie byli zainteresowani kupnem działki nr 1838/13.

Należy zauważyć, że nawet jeśli właściciele działek sąsiednich nie byli zainteresowani nabyciem działki 1838/13, to nie złożyli żadnego oświadczenia w tej sprawie, a nawet gdyby takowe złożyli to

ma ono jedynie charakter deklaracji, która w każdym czasie mogłaby zostać cofnięta, nie jest więc wiążące. Nie można zatem wykluczyć, że zainteresowanymi nabyciem tej działki byłoby także właściciele działek sąsiednich.

Przygotowanie projektu uchwały oraz obowiązki w zakresie przygotowania wykazu nieruchomości przeznaczonych do zbycia lub oddania w użytkowanie, najem, dzierżawę lub użyczenie należały do Inspektora w Referacie Kierownikowi Referatu Budownictwa, Gospodarki Komunalnej i Rolnictwa. Nadzór w tym zakresie pełnił Kierownik tego Referatu.

Wniosek nr 12

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Urzędu Gminy w Rajczy w zakresie przygotowania i prowadzenia postępowań na zbycie nieruchomości w trybie bezprzetargowym, stosownie do art. 37 ust. 2 pkt 6 ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o gospodarce nieruchomościami (Dz.U. z 2023 r., poz. 344 z późn. zm.), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

W zakresie podatków lokalnych:

- *W latach 2019 - 2023 do dnia kontroli, zaniechano przeprowadzenia czynności mających na celu ustalenia stanu faktycznego w zakresie niezbędnym do stwierdzenia zgodności danych wykazanych przez podatników podatku od nieruchomości o posiadanych nieruchomościach oraz nie wezwano do złożenia korekt informacji i deklaracji podatkowych, a także do złożenia wyjaśnienia przyczyn ich niezłożenia. Powyższym naruszono art. 272 pkt 2 i pkt 3, art. 274a § 1 i § 2 oraz art. 281 § 1 i § 2, art. 198 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.), w związku z art. 1a ust. 1 pkt 2, art. 2 ust. 1 pkt 1 i 3, art. 4 ust. 1 pkt 3 oraz art 6 ust. 3 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2018 r. poz. 1445 z późn. zm.).*

Dotyczyło to podatnika o nr ewidencyjnym 1/2599, osoby fizycznej prowadzącej działalność gospodarczą, który nie wykazał do opodatkowania budowli lub ich części związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej oraz podatnika o nr ewidencyjnym 1/148, spółki jawnej, który w deklaracji na podatek od nieruchomości na rok 2023 nie uwzględnił działki zakupionej w grudniu 2022 r.

Z ogólnodostępnych stron internetowych wynika, że na nieruchomościach podatnika o nr 1/2599, na których prowadzona jest działalność gospodarcza, znajdowały się budowle (utwardzone powierzchnie w postaci wyasfaltowanych placów), których podatnik nie deklarował w złożonych informacjach na podatek od nieruchomości.

W trakcie kontroli, organ podatkowy wezwał podatników do złożenia wyjaśnień w powyższym zakresie. W dniu 30 sierpnia 2023 r. podatnik o nr 1/148 złożył korektą deklaracji DN-1, w wyniku której wysokość podatku w 2023 r. wzrosła o 403,00 zł.

Natomiast podatnik nr 1/2599 złożył korektę informacji IN-1 za 2022 r. oraz dodatkowo złożył informację na podatek od nieruchomości za lata 2018 - 2021, w których wskazał do opodatkowania budowlę w wartości 80.000,00 zł. W dniu 5 września 2023 r. organ podatkowy wydał decyzje w sprawie zmian ustalających wysokość podatku od nieruchomości na rok 2018 (nr FN.3120.1.10.2023 LP), 2019 (nr FN.3120.1.9.2023), 2020 (nr FN.3120.1.8.2023.LP), 2021 (nr FN.3120.1.7.2023.LP). W wyniku złożonych przez podatnika informacji za lata 2018 - 2023 dodatkowy przypis podatku wyniósł 9.600,00 zł.

- *W latach 2022 - 2023 do dnia kontroli, zaniechano wezwania podatnika - Żłobek Gminny „Maluszek” w Rajczy do złożenia deklaracji na podatek od nieruchomości na 2022 r., 2023 r., pomimo niedopełnienia obowiązku jej złożenia w terminie do 31 stycznia. Naruszono tym art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz. U. z 2022 r. poz. 1452 z późn. zm.), w związku z art. 272 pkt 1 lit. a ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2018 r., poz. 800 z późn. zm.).*
Nie wezwano także podatnika do złożenia wyjaśnień w zakresie niezłożenia ww. deklaracji, stosownie do art. 274a § 1 ww. ustawy.

Przyczyną powyższego było zaniechanie przekazania informacji o oddaniu mienia komunalnego ww. jednostce pracownikowi prowadzącemu zadania w zakresie wymiaru i weryfikacji deklaracji podatkowych.

W trakcie kontroli, podatnik złożył deklaracje na podatek od nieruchomości na lata 2021 (od m-ca czerwca) - 2023.

Zadania w zakresie dokonywania weryfikacji danych zawartych w deklaracjach, informacjach podatkowych należały do pracowników Referatu Finansów. Nadzór w tym zakresie pełniła p. Anna Oleś – Skarbnik Gminy Rajcza.

Wniosek nr 13

Wzmocnić nadzór nad pracownikami Referatu Finansów wykonującymi zadania związane z wymiarem podatków i opłat, w zakresie terminowości składanych przez podatników na podatek od nieruchomości deklaracji oraz prawidłowego dokonywania czynności sprawdzających informacji, deklaracji, stosownie do art. 272 pkt 1 lit. a, art. 272 pkt 2 i pkt 3, art. 274a § 1 i § 2 oraz art. 281 § 1 i § 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2022 r. poz. 2651 z późn. zm.), w związku z art. 1a ust. 1 pkt 2, art. 2 ust. 1 pkt 1, 3, art. 4 ust. 1 pkt 3 i art. 6 ust. 3, ust. 6 oraz art. 6 ust. 9 pkt 1 ustawy z dnia 12 stycznia 1991 r. o podatkach i opłatach lokalnych (Dz.U. z 2023 r. poz. 70), mając na uwadze art. 68 i art. 69 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. z 2023 r. poz. 1270 z późn. zm.).

Stosownie do treści art. 9 ust. 3 ustawy z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych (Dz. U. z 2023 r., poz. 1325), sprawozdanie o sposobie realizacji wniosków pokontrolnych należy przedłożyć Regionalnej Izbie Obrachunkowej w Katowicach, **w terminie 30 dni** od daty otrzymania niniejszego wystąpienia.

Do wniosków pokontrolnych zawartych w niniejszym wystąpieniu przysługuje prawo zgłoszenia zastrzeżeń **w zakresie wymienionym w art. 9 ust. 4 ustawy** z dnia 7 października 1992 r. o regionalnych izbach obrachunkowych. Zastrzeżenia można wносить do **Kolegium** tutejszej Izby, **w terminie 14 dni** od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego

Prezes
Regionalnej Izby Obrachunkowej
w Katowicach
Daniel Kołodziej